

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 30.7.2007
KOM(2007) 454 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE

**rozpočtovému orgánu o zárukách krytých souhrnným rozpočtem.
Stav ke dni 31. prosince 2006**

{SEK(2007)1050}

OBSAH

1.	Úvod a druhy krytých operací.....	4
2.	Nové právní základy	4
3.	Události, které proběhly od zprávy ze dne 30. června 2006	5
4.	Informace o rizicích zahrnutých do rozpočtu.....	5
4.1.	Definice rizika.....	5
4.2.	Rizika související s členskými státy.....	6
4.3.	Rizika související se třetími zeměmi.....	8
4.4.	Globální riziko kryté rozpočtem	8
4.5.	Vývoj rizika.....	9
5.	Neprovedené platby, aktivace rozpočtových záruk a nedoplatků.....	10
5.1.	Platby z peněžních zdrojů	10
5.2.	Platby z rozpočtu.....	10
5.3.	Aktivace Záručního fondu	10
6.	Záruční fond pro vnější vztahy	10
6.1.	Splacené pohledávky.....	10
6.2.	Majetek ke konci roku.....	10
6.3.	Cílová částka	11
7.	Hodnocení rizik: hospodářská a finanční situace třetích zemí, které čerpají prostředky z nejvýznamnějších úvěrových operací EU	11
7.1.	Úvod.....	11
7.2.	Egypt.....	11
7.3.	Turecko	11
7.4.	Brazílie	12
7.5.	Maroko	12
7.6.	Tunis.....	12
7.7.	Jihoafrická republika.....	12
7.8.	Libanon	13
7.9.	Jordánsko	13
7.10.	Srbsko a Černá hora	13

7.11. Ukrajina..... 14

1. ÚVOD¹ A DRUHY KRYTÝCH OPERACÍ

Rizika krytá rozpočtem Evropské unie (dále jen „rozpočet“) jsou odvozena od různých půjček a záruk, které je možné rozdělit do dvou kategorií: půjčky, které Evropské společenství poskytuje s makroekonomickými cíli, tzn. půjčky pro makrofinanční pomoc (dále jen „MFA“) třetím zemím, a půjčky s mikroekonomickými cíli (půjčky Euratomu a úvěry Evropské investiční banky (dále jen „EIB“) poskytnuté mimo Společenství²). Tyto operace od roku 1994 kryl Záruční fond pro vnější vztahy (dále jen „fond“)³, který byl zřízen mimo jiné k omezení dopadu na rozpočet, který vyvolávají požadavky na čerpání záruk daných rozpočtem za úvěrové operace ve třetích zemích. Pokud nejsou ve fondu dostatečné zdroje, budou použity prostředky z rozpočtu.

Nařízení Rady, kterým byl fond zřízen („nařízení o fondu“⁴) a které bylo přijato v roce 1994, bylo poprvé pozměněno v roce 1999. Po druhé změně nařízení Rady, kterou Rada přijala v roce 2004, je krytí z fondu odebráno v případě, že se třetí země stanou členskými státy. Rozpočet přímo kryje půjčky nebo zaručené úvěry členskými státy.

2. NOVÉ PRÁVNÍ ZÁKLADY

Podle nového finančního rámce vstoupila dne 1. ledna 2007 v platnost interinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení ze dne 17. května 2006⁵. Podle uvedené dohody se financování fondu provádí prostřednictvím rozpočtové položky v okruhu 4 (EU jako globální hráč), a nikoli prostřednictvím vyhrazené rezervy jako dříve.

V souladu s interinstitucionální dohodou bylo třeba pozměnit nařízení o fondu tak, aby odráželo zrušení rezervy. V důsledku toho bylo dne 30. ledna 2007 přijato nové nařízení Rady⁶, které také zajistilo fondu nový a účinnější mechanismus z hlediska využití rozpočtových prostředků. Kromě toho se zlepšila transparentnost a programování rozpočtových transakcí.⁷ V důsledku toho byl upraven obsah této zprávy.

Rada dne 19. prosince 2006⁸ rozhodla o vydání obnovené záruky Společenství na ztráty EIB z úvěrů a úvěrových záruk na projekty mimo Společenství. Tato záruka Společenství je omezena na 65 % celkové částky vyplacených úvěrů a záruk poskytnutých v rámci finančních operací EIB po odečtení všech uhrazených částek a přičtení všech souvisejících částek, s maximálním stropem ve výši 27 800 milionů EUR v období 2007–2013. Uvedené

¹ KOM(2007)66 a SEK(2007)241 tvoří předchozí zprávu o zárukách krytých rozpočtem ke dni 30. června 2006.

² Podrobnosti o mandátech EIB uvádí tabulka A1 v příloze.

³ Poslední zpráva o fondu viz KOM(2006)695 „Souhrnná zpráva o činnosti Záručního fondu“ a k ní přiložený pracovní dokument útvarů Komise (SEK(2006)1460).

⁴ Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2728/94, kterým se zřizuje Záruční fond pro vnější vztahy, Úř. věst. L 293, 12. 11. 1994, s. 1, ve znění nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1149/1999, Úř. věst. L 139, 2. 6. 1999, s. 1, nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2273/2004, Úř. věst. L 396, 31. 12. 2004, s. 28, a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 89/2007, Úř. věst. L 22, 31. 1. 2007, s. 1.

⁵ Úř. věst. C 139, 14. 6. 2006, s. 1.

⁶ Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 89/2007, Úř. věst. L 22, 31. 1. 2007, s. 1.

⁷ Informace o starém dotačním mechanismu viz výše uvedená zpráva, poznámka pod čarou 1.

⁸ Rozhodnutí Rady 2006/1016/ES ze dne 19. prosince 2006, Úř. věst. L 414, 30. 12. 2006, s. 95.

rozhodnutí rovněž stanoví, že Komise a EIB uzavřou dohodu o záruce, která určí podrobná ustanovení a postupy týkající se záruky Společenství, a dohodu o vymáhání nároků, která určí ustanovení a postupy ohledně povinnosti EIB snažit se o zpětné získání částek zaplacených Společenstvím na základě žádosti o čerpání záruky Společenství.

V roce 2006 nebyla vydána žádná nová rozhodnutí o úvěrech MFA nebo úvěrech Euratom.

3. UDÁLOSTI, KTERÉ PROBĚHLY OD ZPRÁVY ZE DNE 30. ČERVNA 2006

V rámci úvěrů MFA nebyly ve druhé polovině roku 2006 vyplaceny žádné částky.⁹

Pokud jde o úvěry Euratom, nebyly ve druhé polovině roku 2006 vyplaceny žádné částky. V březnu 2007 proběhla výplata první tranše ve výši 39 milionů EUR na financování zvýšení bezpečnostních opatření bloku 2 jaderné elektrárny Chmelnickij a bloku 4 jaderné elektrárny Rovno (K2R4) v rámci smlouvy o půjčce z roku 2004 (smlouva o úvěru ve výši ekvivalentu 83 000 000 USD v EUR).

4. INFORMACE O RIZICÍCH ZAHRNUTÝCH DO ROZPOČTU

4.1. Definice rizika

Rizika, která rozpočet nese, jsou odvozena z nesplacené částky jistiny a úroku ze zajištěných operací.

Fond pokryje nesplacené operace v případě, že budou spojeny se třetími zeměmi (67 % celkové zajištěné nesplacené částky), v případě, že budou zahrnovat účast členských států, kryje operace přímo rozpočet (na půjčky na projekty nebo ve prospěch projektů v členských státech připadá zbývajících 33 % celkové nesplacené částky). Velká část zaručených půjček spojených s členskými státy je výsledkem nedávných kol rozšíření. Podle čl. 1 odst. 3 nařízení o fondu, jakmile se země stane členským státem, přechází riziko z půjček z fondu na rozpočet.

Pro účely této zprávy se pro ocenění rizik, která nese rozpočet, používají dvě metody:

- metoda výpočtu celkové částky nesplacené jistiny z dotčených operací k danému datu. Tato metodologie udává úroveň rizika, které rozpočet k danému datu kryje;
- rozpočtový přístup definovaný jako „roční riziko, které nese rozpočet“, vychází z výpočtu maximální částky, kterou by Společenství muselo ve finančním roce zaplatit za předpokladu, že by veškeré zaručené půjčky byly nesplaceny¹⁰.

⁹ MFA mohou mít i podobu grantů třetím zemím. Více informací o MFA viz výroční zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o provádění makrofinanční pomoci třetím zemím v roce 2006. První a druhá platba grantu (každá ve výši 11 milionů EUR) byla podle rozhodnutí Rady z roku 2006 v srpnu a prosinci 2006 vyplacena Gruzii. V rámci programů MFA z let 1997 a 2000 byla poslední platba Tádžikistánu (7 milionů EUR) provedena v říjnu 2006.

Albánie rovněž obdržela grant ve výši 13 milionů EUR, který odpovídá poslední splátce podle rozhodnutí z roku 2004.

¹⁰ Pro účely tohoto výpočtu se předpokládá, že nesplacené půjčky nejsou zrychlovány, tzn. jsou uvažovány pouze splatné částky (viz rovněž oddíl 1 přílohy).

Tabulka 1: Celkové nesplacené částky kryté k 31. 12. 2006 (v milionech EUR)				
	Nesplacená jistina	Narostlý úrok	Celkem	%
<u>Členské státy*</u>				
MFA	365	2	367	2 %
Euratom	436	6	442	3 %
EIB	4 482	42	4 524	28 %
<u>Mezisoučet za členské státy*</u>	5 283	50	5 333	33 %
<u>Třetí země</u>				
MFA	604	6	610	4 %
Euratom	-	-	-	
EIB	10 311	103	10 415	64 %
<u>Mezisoučet za třetí země</u>	10 915	110	11 025	67 %
Celkem	16 198	159	16 358	100 %
* Včetně Bulharska a Rumunska, protože se dne 1. 1. 2007 připojily k EU.				

Tabulky A1, A2, A3 a A4 v pracovním dokumentu útvarů Komise¹¹, které jsou přílohou této zprávy („příloha“), uvádějí další informace o těchto nesplacených částkách, zejména z hlediska stropu, vyplacených částek nebo míry zajištění.

4.2. Rizika související s členskými státy

Současná rizika členských států vyplývají z půjček vyplacených před přistoupením.

V roce 2007 ponese rozpočet riziko související s členskými státy ve výši 812 milionů EUR včetně Bulharska a Rumunska, protože tyto státy se dne 1. ledna 2007 připojily k Unii. Tabulka 2 uvádí, že tyto dva státy z hlediska své nesplacené částky zaujímají první a druhé místo.

¹¹ SEK(2007).

Tabulka 2: Pořadí členských států podle maximálního rizika neseného rozpočtem v roce 2007 (v milionech EUR)

Pořadí	Země	2007	%
1	Rumunsko*	263,4	32,4 %
2	Bulharsko*	155,7	19,2 %
3	Česká republika	102,2	12,6 %
4	Polsko	98,4	12,1 %
5	Slovensko	72,8	9,0 %
6	Slovinsko	39,2	4,8 %
7	Maďarsko	35,6	4,4 %
8	Kypr	15,7	1,9 %
9	Litva	14,8	1,8 %
10	Lotyšsko	8,5	1,0 %
11	Estonsko	4,7	0,6 %
12	Malta	1,0	0,1 %
	Celkem	812,1	100 %

* Členské státy od 1. 1. 2007

4.3. Rizika související se třetími zeměmi

V roce 2007 ponese fond nejvyšší riziko související se třetími zeměmi ve výši 1 203 milionů EUR. Prvních deset zemí podle jejich celkové nesplacené částky uvádí výčet níže. Připadá na ně 78 % rizika, které v roce 2007 fond nese. Hospodářská situace těchto zemí je analyzována a komentována v oddílu 7 níže.

<i>Tabulka 3: Pořadí 10 nejdůležitějších třetích zemí podle nejvyššího rizika, které nese rozpočet v roce 2007 (v milionech EUR)</i>			
Pořadí	Země	2007	% celkového nejvyššího rizika
1	Egypt	152,9	12,7 %
2	Turecko	151,0	12,6 %
3	Brazílie	130,3	10,8 %
4	Maroko	117,4	9,8 %
5	Tunis	112,2	9,3 %
6	Jihoafrická republika	93,6	7,8 %
7	Libanon	56,4	4,7 %
8	Jordánsko	44,8	3,7 %
9	Srbsko a Černá hora ¹²	43,5	3,6 %
10	Ukrajina	36,8	3,1 %
10 zemí celkem		939,0	78,0 %

Fond kryje zaručené půjčky 38 zemí a 2 regionálních subjektů s lhůtami splatnosti končícími v roce 2035. Podrobné údaje podle zemí uvádí tabulka A2 přílohy.

4.4. Globální riziko kryté rozpočtem

Rozpočet bude v roce 2007 celkem kryt globální částku 2 015 milionů EUR, která představuje částky splatné během roku, z níž 40 % připadá na členské státy (viz tabulka A2 v příloze).

¹² Nyní Srbská republika a Republika Černá hora.

4.5. Vývoj rizika

Riziko ve vztahu k členským státům by v budoucnosti mělo klesat, protože půjčky jsou hrazeny a s členskými státy nebudou v rámci zaručených půjček Euratom, MFA nebo EIB podepisovány žádné nové půjčky (viz graf A1 v oddílu 1.3 přílohy).

Půjčky MFA třetím zemím podléhají jednotlivým rozhodnutím Rady. V současné době neexistují žádné nové návrhy ze strany Komise na poskytnutí půjček. Komise však v roce 2007 může předložit návrh na poskytnutí půjčky MFA ve výši 50 milionů EUR a grantu ve výši 30 milionů EUR pro Libanon.

Půjčky Euratom pro členské státy nebo určité způsobilé nečlenské země (Ruská federace, Arménská republika, Ukrajina) mají strop ve výši 4 miliard EUR, z něhož bylo zhruba 85 % již využito. Zbývající rozpětí činí zhruba 600 milionů EUR.

V rámci mandátů EIB na období 2000–2007 zbývá vyplatit částku 9 830 milionů EUR. Kromě toho na konci roku 2006 EIB nepodepsala žádné smlouvy o úvěru na základě rozhodnutí Rady o zvláštním úvěrovém opatření pro určité druhy projektů v Rusku, Bělorusku, Moldávii a Ukrajině¹³. Toto rozhodnutí má strop ve výši 500 milionů EUR s mírou zajištění 100 % a jeho platnost skončí dne 31. července 2007.

Nejdůležitější položkou, která v budoucnosti ovlivní riziko pro rozpočet, bude nedávná záruka Společenství poskytnutá EIB¹⁴ v období od 1. února 2007 do 31. prosince 2013 (s možností prodloužení o šest měsíců). Záruka Společenství je omezena na 65 % souhrnné částky vyplacených úvěrů a záruk poskytnutých v rámci finančních operací EIB po odečtení všech uhrazených částek a přičtení všech souvisejících částek, s maximálním stropem ve výši 27 800 milionů EUR. Tento maximální strop se dělí na dvě části: základní strop ve výši 25 800 milionů EUR a doplňkový mandát ve výši 2 000 milionů EUR. Využití doplňkové částky bude záviset na výsledku střednědobého přezkumu, který má být proveden v roce 2010. Základní strop je členěn na tyto závazné regionální stropy:

- země před přistoupením: 8 700 milionů EUR;
- země v rámci politiky sousedství a partnerství: 12 400 milionů EUR;
- Asie a Latinská Amerika: 3 800 milionů EUR;
- Jihoafrická republika: 900 milionů EUR.

V oddílu 1.3 přílohy simuluje graf A2 určité scénáře výplat v rámci současných mandátů i nové mandáty a jejich vliv na dotování fondu.

¹³ Rozhodnutí Rady 2005/48/ES ze dne 22. prosince 2004, Úř. věst. L 21, 25. 1. 2005, s. 11.

¹⁴ Viz také oddíl 2 této zprávy.

5. NEPROVEDENÉ PLATBY, AKTIVACE ROZPOČTOVÝCH ZÁRUK A NEDOPLATKŮ

5.1. Platby z peněžních zdrojů

Komise používá vlastní hotovostní prostředky, aby předešla zpožděním a souvisejícím nákladům spojeným s výpůjčními operacemi v případě, že je dlužník se splácením Komisi v prodlení.¹⁵

5.2. Platby z rozpočtu

Z článku rozpočtu 01 04 01 „Záruky Společenství za úvěrové operace“ nebylo požadováno žádné čerpání, protože ve druhé polovině roku 2006 nebyla zaznamenána žádná neprovedená platba.

5.3. Aktivace Záručního fondu

Pokud je příjemce (třetí země) půjčky poskytnuté nebo zaručené Společenstvím v prodlení se splácením, je možné krýt neprovedenou platbu z prostředků Záručního fondu, a to do tří měsíců ode dne splatnosti této platby.¹⁶

Během druhé poloviny roku 2006 nebyl fond vyzván.

Celkové nedoplatky k 31. prosinci 2006, tzn. sankční úroky Argentinské republiky, činí 1 718 493,12 USD. Z toho 1 448 433,44 USD (ekvivalent 1 099 797,60 EUR) musí ještě vymáhat fond. Protože fond nebyl vyzván k pokrytí zbývajících rozdílů, je tato částka splatná ve prospěch EIB. Komise a EIB při několika příležitostech připomínaly argentinským orgánům, že před zahájením nových úvěrových operací EIB v zemi je nezbytné tyto nedoplatky v plné výši uhradit. Diskuse na toto téma budou pokračovat na příštím setkání v rámci makroekonomického dialogu EU a Argentiny.

6. ZÁRUČNÍ FOND PRO VNĚJŠÍ VZTAHY¹⁷

6.1. Splacené pohledávky

Ve druhé polovině roku 2006 nebyly uhrazeny žádné pohledávky.

6.2. Majetek ke konci roku

K 31. prosinci 2006 činila čistá aktiva fondu 1 378 954 442,51 EUR.

K 31. prosinci 2006 činily operace týkající se úvěrů a záruk plus narostlý úrok z úvěrů pro Bulharsko a Rumunsko 2 899 334 719,06 EUR. Jelikož dne 1. ledna 2007 se tyto země staly členskými státy Evropské unie, byla dne 14. února 2007 do rozpočtu převedena částka ve výši 260 940 124,72 EUR.

¹⁵ Srov. článek 12 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 ze dne 22. května 2000, ve znění pozdějších předpisů, kterým se provádí rozhodnutí 94/728/ES, Euratom, o systému vlastních zdrojů Společenství.

¹⁶ Více podrobností viz oddíl 1.4.3. přílohy.

¹⁷ Výroční zpráva Komise o Záručním fondu a jeho správě za rok 2006: KOM(2007)0362 a SEK(2007)0869.

6.3. Cílová částka

Fond musí dosáhnout přiměřené úrovně (cílové částky) stanovené jako 9 % celkových nezaplacených kapitálových závazků vyplývajících z každé operace plus narostlé úroky. Poměr mezi zdroji fondu (1 118 014 317,79 EUR) a nezaplacenými kapitálovými závazky (11 025 065 532,58) ve smyslu nařízení o fondu činil 10,1 %. Protože tento poměr je vyšší než cílová částka, je třeba vrátit částku z fondu do rozpočtu, jak stanoví třetí odstavec článku 3 nařízení o fondu.

Podle nových dotačních pravidel bude tento přebytek ve výši 125 750 000,00 EUR v roce 2007 vložen do předběžného návrhu rozpočtu na rok 2008.

7. HODNOCENÍ RIZIK: HOSPODÁŘSKÁ A FINANČNÍ SITUACE TŘETÍCH ZEMÍ, KTERÉ ČERPÁJÍ PROSTŘEDKY Z NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH ÚVĚROVÝCH OPERACÍ EU

7.1. Úvod

Předcházející oddíly zprávy uvádějí údaje o kvantitativních aspektech rizika, které nese rozpočet. Měla by však být hodnocena i kvalita rizik, která závisejí na druhu operace a situaci dlužníků (viz oddíl 4.3). Tabulky hodnocení rizik podle zemí jsou samostatně uvedeny v pracovním dokumentu útvarů Komise. Souhrn této analýzy je uveden níže za deset zemí s nejvyšším ročním rizikem pro rozpočet v roce 2007. Oddíl 2 přílohy uvádí analýzu dalších osmi zemí.

7.2. Egypt

Hospodářský růst **Egypta** se zvýšil z 4,6 % v roce 2005 na 6,8 % v roce 2006 díky investiční politice (zvláště zahraničním přímým investicím) a silnému vývozu zboží a služeb. Inflation se snížila na jednociferné číslo, inflační tendence však přetrvávají. Nezaměstnanost je trvale vysoká a činí více než 10 % pracovních sil. I přes zlepšení hospodářské situace a prodej (polo-)státních podniků se deficit veřejných financí snížil jen o málo (7,9 % v roce 2006 v porovnání s 9,6 % v roce 2005). Pokračují reformy ve finančním sektoru. I přes nedávnou privatizaci jedné velké banky dominuje systému bankovníctví stále do velké míry stát. Reforma finančního sektoru by měla do svého dovršení trvat dva až tři roky. Zdravá fiskální politika by v kombinaci s přiměřenou měnovou politikou měla mít kladný vliv na tvorbu pracovních míst.

7.3. Turecko

V případě **Turecka** představoval v roce 2006 roční růst HDP 6,1 % v porovnání se 7,4 % v roce 2005. Domácí poptávka rostla rychleji než celkové výkony, což vedlo k nárůstu deficitu běžného účtu v roce 2006 na 7,9 % HDP v porovnání s 6,3 % v roce 2005. Soukromá spotřeba ve druhé polovině roku zpomalila v důsledku zpřísnění měnové politiky, které následovalo po nestabilitě v období od května do června 2006. Očekává se, že zpomalení růstu bude v roce 2007 pokračovat a díky výsledné stabilizaci běžného účtu je pravděpodobným výsledkem scénář „měkkého přistání“. Ačkoli byl běžný účet dostatečně financován, přetrvávají zranitelná místa, protože domácí faktory nebo vnější šok mohou spustit obrát toků. Díky poměrně vysoké úrovni zahraničního zadlužení (téměř 50 % HDP) je Turecko citlivé na velké znehodnocení měny. K faktorům, které posilují odolnost hospodářství vůči šokům, patří na rozdíl od krizové situace před rokem 2001 pružný režim

směnných kurzů a důvěryhodná a nezávislá centrální banka. Oficiální rezervy centrální banky činily v roce 2006 zhruba 45 miliard EUR neboli více než pětiměsíční dovozy.

7.4. Brazílie

Růst **Brazílie** byl v roce 2006 po zpomalení v roce 2005 oživen na zhruba 2,9 % na základě silných spotřebitelských výdajů a oživení soukromých investic. Snižování inflace pokračovalo v roce 2006 na svoji nejnižší úroveň od přijetí inflačního režimu v roce 1998. Zatímco růst vývozu se v roce 2006 podstatně zpomalil v důsledku předešlého zhodnocení měny, umožnilo zlepšení obchodních podmínek zemi dosáhnout v roce 2006 dostačujícího přebytku běžného účtu (odhadovaného na 0,6 % HDP). Vnější zranitelnost Brazílie se snížila s poklesem koeficientů její zadluženosti poté, co země plně před termínem splatnosti splatila svůj dluh vůči MMF na konci roku 2005 a vůči Pařížskému klubu v první polovině roku 2006. Země rovněž umožnila všechny své dluhopisy Brady. Poměr zahraničního zadlužení k HDP klesl z 36,4 % v roce 2004 na 18,9 % na konci roku 2006. Snahy o snížení veřejného zahraničního dluhu se vyplácí: dvě z vedoucích ratingových agentur zlepšily své hodnocení Brazílie. I přes nedávný pokrok ve správě veřejného dluhu však i nadále přetrvává významná zranitelnost země. Veřejné zadlužení je i nadále vyšší než 50 % a vzhledem k relativně krátké době splatnosti je ve vysoké míře vystaveno riziku kolísání úrokové míry.

7.5. Maroko

Hospodářství **Maroka** zaznamenalo v roce 2006 růst reálného HDP ve výši 8,1 %. Tato situace je zejména výsledkem mimořádné zemědělské sklizně a obecněji dynamiky jednotlivých hospodářských odvětví. Inflace je stále nízká s roční mírou ve výši 3,3 %. Deficit veřejných financí klesl na 2,1 % HDP (oproti 5,3 % v roce 2005). Veřejný dluh činil 57 % HDP. Nezaměstnanost stále činí 9,7 % a pro marocké orgány jsou stále klíčovými problémy chudoba (15 % obyvatel pod 2 USD na den) a vysoká negramotnost dospělých (47,7 %).

7.6. Tunis

Růst **tuniského** HDP dosáhl 5,8 % v roce 2006 v porovnání se 4 % v roce předchozím (pro rok 2007 se očekává 6 %). Inflace zrychlila ze 2 % na roční míru 4,7 % za prvních deset měsíců roku 2006, zejména v důsledku nárůstu mezinárodních cen ropy. Aby omezila tuto tendenci, byla centrální banka v roce 2006 nucena zvýšit svou klíčovou úrokovou sazbu (první úprava za tři roky). Deficit běžného účtu dosáhl 2,6 % HDP a dluh země činil 54,8 % HDP. Nezaměstnanost je stále vysoká s průměrnou mírou 13,4 % pracovních sil.

7.7. Jihoafrická republika

Roční růst HDP **Jihoafrické republiky** v roce 2006 činil 5,0 % (v reálném vyjádření) po 5,1 % v roce 2005. Očekává se, že růst v roce 2007 dosáhne téměř úrovně 5 %. V roce 2006 zvýšila centrální banka sazbu refinancování ze 7,0 % na 9,0 %, aby udržela inflaci v rozmezí 3 % až 6 %. Deficit běžného účtu vzrostl na 5,6 % HDP v roce 2006 z 3,8 % v roce 2005. Očekává se, že v roce 2007 zůstane ve výši zhruba 5,0 %. Zahraniční přímé investice a jiné kapitálové příchozí toky (portfoliové investice) deficit běžného účtu více než vyvažují. To vede ke zvýšení čistých rezerv zlata a deviz, které dosahují hodnoty tří až čtyřměsíčních celkových dovozů. Zahraniční dluh vůči oficiálním věřitelům klesl v roce 2006 na 2,0 % HDP – nejnižší úroveň v subsaharské Africe (průměr 16 %) – a očekává se, že v roce 2007 klesne na 1,9 %. Fiskální deficit v posledních dvou letech stále činil 0,4 % HDP a očekává se, že v roce 2007 zaznamená mírný přebytek (0,3 %). Jihoafrická republika je středněpříjmová

nová tržní ekonomika, kde na služby připadají téměř dvě třetiny jihoafrického hospodářství, zatímco většina vývozu je založena na těžebním průmyslu. Hlavními riziky jsou nestálost příchozích toků kapitálu (portfoliových investic), cenové šoky u vývozních komodit a vnitřní tlaky vyplývající z vysoké nezaměstnanosti, velké nerovnosti, vysokého výskytu HIV/AIDS a vysoké míry trestné činnosti.

7.8. Libanon

Vojenský konflikt způsobil **libanonskému** hospodářství velmi závažný šok. V roce 2006 klesl národní HDP o 5 % v reálném vyjádření, deficit veřejných financí se oproti roku 2005 téměř zdvojnásobil a dosáhl 14 % HDP a státní zadluženost vzrostla na rekordních 190 % HDP. V současné době nejsou k dispozici žádné statistické údaje o nezaměstnanosti. Inflace je mírná a její roční míra činí 5 %. Libanon je nadále jednou z nejzadluženějších zemí světa. Udržitelnost zadluženosti je vážně ohrožena v důsledku nutné okamžité obnovy po válce v roce 2006 a politické nestability způsobené nedostatečnou dohodou ve věci nutných reforem.

7.9. Jordánsko

Hospodářství **Jordánska** v roce 2006 nadále silně rostlo; reálný růst HDP je odhadován na 6 % (2005: 7,2 %). Vysoká míra úhrad a velká aktivita v sektoru služeb způsobily nárůst soukromé spotřeby. Míra nezaměstnanosti klesla z 14,8 % v roce 2005 na 13,9 % v roce 2006. Míra inflace v roce 2006 vzrostla na 6,3 % (2005: 3,8 %) po omezení dotací cen ropy. Státní orgány v letech 2005 a 2006 zintenzívnily fiskální úpravy v rámci strategie zaměřené na vyloučení dotací paliv a udržení omezených výdajů. Tyto snahy snížily deficit rozpočtu (kromě grantů) na 7,5 % HDP z 10 % v roce 2005. Zahraniční deficit běžného účtu (včetně grantů) za rok 2006 lehce klesl ze 17,8 % v roce 2005 na 16 % HDP (v porovnání s přebytkem ve výši 11,6 % v roce 2003). Růst vývozu zboží byl nadále silný. Obchodní deficit klesl ze 47 % HDP v roce 2005 na 37,1 % v roce 2006. Deficit běžného účtu však byl nadále financován výjimečně vysokými příchozími toky kapitálu včetně zahraničních přímých investic, úhrad a portfoliových příchozích toků.

7.10. Srbsko a Černá hora

V **Srbsku** představoval v roce 2005 roční růst HDP 6,3 % (v reálných číslech). Růst pokračoval v prvním čtvrtletí 2006 na hodnotu 6,3 %. Deficit běžného účtu dosáhl v roce 2005 hodnoty 9,8 % HDP. V průběhu roku 2006 se dále zvyšoval. Hrubý příliv přímých zahraničních investic dosáhl v roce 2005 6,1 % HDP a zahraniční zadlužení země ke konci července 2006 představovalo 66 % HDP. Veřejný zahraniční dluh se snížil po odepsání dluhu Pařížského klubu ve výši 600 milionů EUR, který byl vázán na úspěšné ukončení nedávného programu MMF v únoru 2006.

V **Černé hoře** představoval v roce 2005 roční růst HDP 4,1 % (v reálných číslech). V první polovině roku 2006 růst zrychlil a dosáhl hodnoty 6,5 %. Deficit běžného účtu dosáhl v roce 2005 hodnoty 12,2 % HDP. V průběhu roku 2006 se dále zvyšoval. Hrubý příliv přímých zahraničních investic dosáhl v roce 2005 22,8 % HDP a zahraniční dluh země ke konci roku 2005 představoval 42,6 % HDP.

V červenci 2006 po vyhlášení nezávislosti Černé hory uzavřely Republika Srbsko a Republika Černá hora vnitřní dohodu o rozdělení finančních práv a závazků v souvislosti s následnictvím Srbska po bývalé státní unii.

7.11. Ukrajina

Reálný růst HDP **Ukrajiny** představoval zhruba 7 % (2,6 % v roce 2005). Běžný účet se dostal do deficitu ve výši zhruba 1,5 % HDP oproti přebytku ve výši 3 % v předchozím roce na základě silné dovozní poptávky a vyšších dovozních cen energie, rovněž však také díky výkyvům trhu s ocelí (hlavní vývozní odvětví Ukrajiny, na které připadá 40 % celkového vývozu). Veřejný zahraniční dluh Ukrajiny se snížil zhruba na 12 % HDP (15,3 % v roce 2005), zatímco lepší přístup soukromého sektoru k zahraničním kapitálovým trhům přiblížil celkový zahraniční dluh k téměř 50 % HDP. Inflace v prosinci 2006 zrychlila na 11,6 % v meziročním vyjádření, částečně v důsledku vyšších cen dovozu energie. Hlavní rizika stále souvisejí s bouřlivou politickou situací a nedostatečnou shodou při tvorbě politik. V srpnu však agentura Standard & Poor's potvrdila rating BB Ukrajiny pro dlouhodobé úvěry, což bylo podporováno zejména nízkou zadlužeností.